

O co chodzi w art. 30a ustawy Karta Nauczyciela w roku 2019?

Odpowiedź: chodzi oczywiście o dokonanie analizy wydatków poniesionych na wynagrodzenia nauczycieli w unikalnych warunkach obliczeniowych roku 2019

Krzysztof Sługocki, art30a@gmail.com, 19.09.2019 (na podstawie analogicznej publikacji z 25.08.2017)

Celem zawartych tu treści jest wyjaśnienie zawichości art. 30a na tle warunków obliczeniowych roku 2019 (warunków odmiennych od tych, jakie były od początku istnienia tej problematyki) ze wskazaniem tego, że odpowiedź na pytanie zawarte w tytule staje się znacznie prostsza, jeżeli w ramach udzielania odpowiedzi można dysponować adekwatnym do problemu narzędziem. Czyli odpowiedź na pytanie zostanie tu owszem udzielona i przy okazji będzie promowane zalecane, pomocne i skuteczne narzędzie dokonania tej analizy. Dodatkowo w intencji autora tekst ten miał być napisany z pewnym dystansem do problemu oraz z właściwym dla poruszanej tu tematyki „poczuciem humoru” – a dystans do skomplikowanych, mało komunikatywnych, uznaniowych i przez to może i nawet „głupawych” miejscami treści wpisanych w art. 30a jest wielce pożądany.

Odpowiedź brzmiąca, że chodzi o dokonanie analizy wydatków poniesionych na wynagrodzenia nauczycieli ma kilka „tajemniczych” dla 2019 roku aspektów. Wynagrodzenie nauczyciela zostało zdefiniowane w art. 30a ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela – w roku 2019 pojęcie wynagrodzenia zostało zmienione w konsekwencji zmiany tej ustawy. Wydatek poniesiony na wynagrodzenie nie jest tym samym, czym jest wynagrodzenie. Czyli analiza wydatków na wynagrodzenia nie jest równoznaczna z analizą wynagrodzeń nauczycieli. Oto pierwszy cień udzielanej odpowiedzi – co nie jest przedmiotem art. 30a? Nie chodzi tu o analizę wynagrodzeń nauczycieli.

Pojęcie wydatku poniesionego na wynagrodzenie zostało zdefiniowane w rozporządzeniu w sprawie sposobu opracowywania sprawozdania [...] w części zatytułowanej „Objaśnienia” zawartej w „Załączniku nr 2” definiującym „WZÓR – Sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego” (dlaczego słowo „WZÓR” napisano tam dużymi literami? – może ma to „jakąś szczególną wagę”, może to się pisze dużymi literami, a może są tu po prostu cztery błędy ortograficzne i to w jednym słowie prawem RP stanowionym?), gdzie w pkt 4 stanowi się, że:

[Wydatki poniesione na wynagrodzenia] „Są to wyłącznie wydatki poniesione w roku podlegającym analizie z budżetu jednostki samorządu terytorialnego na wynagrodzenia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 Karty Nauczyciela, bez pochodnych ponoszonych przez pracodawcę. Nie uwzględnia się wydatków poniesionych na wynagrodzenia osób niebędących nauczycielami, zatrudnionych na podstawie art. 15 ust. 1, 2, 5 i 6 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290, 1669 i 2245).”

Za swoistą „ciekawostkę” można uznać to, że owe „Objaśnienia” zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw z dokonaniem „gwałtu” na zasadach techniki prawodawczej – ale kogo to obchodzi... Zacytowana wyżej definicja siłą rzeczy, siłą trwania i siłą zerowej reakcji podmiotów uprawnionych do reagowania w tego rodzaju przypadkach,... - jest i musi być uznawana za obowiązujący przepis prawa definiujący pojęcie „wydatków poniesionych na wynagrodzenia” (nauczycieli). A że w analizie wydatków poniesionych na wynagrodzenia nauczycieli nie chodzi o analizę wynagrodzeń – dowodem

koniecznym i wystarczającym jest odmienna definicja pojęcia „wynagrodzenia nauczyciela” zawarta w art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela:

[Wynagrodzenie nauczyciela] „Wynagrodzenie nauczycieli, z zastrzeżeniem art. 32, składa się z:

- 1) wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) [*] dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, w tym z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy, oraz za warunki pracy,
- 3) wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- 4) [**] nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, świadczenia, o którym mowa w art. 53a, i dodatku, o którym mowa w art. 54 ust. 5.”

[*] Art. 30 ust. 1 pkt 2 w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 lit. a) ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1287). Zmiana weszła w życie 1 września 2019 r.

[**] Art. 30 ust. 1 pkt 4 w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 lit. a) ustawy z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1287). Zmiana weszła w życie 1 września 2019 r.

Pojmowanie istoty rzeczy – szukanie odpowiedzi

Art. 30a. 1. [Analiza poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli]

„W terminie do dnia 20 stycznia każdego roku organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.”

Określenie obowiązku

Przeprowadzić analizę poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli.

Warunki wykonania obowiązku

- (1) „[...] wydatków poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym [...]” (zatem do 20 stycznia roku 2019 należało przeprowadzić analizę za rok 2018, czyli do 20 stycznia roku 2020 należy przeprowadzić analizę za rok 2019 – brakuje w tym przepisie niezwykle ważnej informacji: jest napisane „do kiedy”, ale brak informacji „od kiedy” – może taka informacja jest zawarta w innym przepisie, może w przepisach wykonawczych...? Nie, tej kluczowej informacji nie ma! No to od kiedy dokonywać tej analizy? ...A od kiedy kto uważa...);
- (2) „[...] w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń [...]” (zwrot „w odniesieniu” – oznacza tu konieczność dokonania uwzględnienia, porównania,...);
- (3) „[...] wydatków o których mowa w art. 30 ust. 3 [...]” (wskazano miejsce zdefiniowania pojęcia średniego wynagrodzenia);
- (4) „[...] w odniesieniu do średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli [...]” („w odniesieniu” – tu oznacza konieczność uwzględnienia, porównania,... w dokonywaniu analizy średniorocznej struktury zatrudnienia; nie wskazano miejsca zdefiniowania tego pojęcia);
- (5) „[...] na poszczególnych stopniach awansu zawodowego [...]” (oznacza konieczność dokonywania analizy średniorocznej struktury zatrudnienia osobno dla każdej z grup awansu zawodowego nauczycieli; czyli nieśmiało zasugerowano konieczność dokonania chyba czterech analiz równorzędnych);

- (6) „[...] przeprowadza analizę [...]” (...czyli niby co? [Wikipedia] „Analiza (łac. analysis, od stgr. ἀνάλυσις) – rozkład na składniki (czynniki), zarówno w znaczeniu materialnym jak i niematerialnym. Wyodrębnienie cech, właściwości, składników badanego przedmiotu lub zjawiska.”; no i nie jest z poziomu tego najważniejszego przepisu wiadome czy chodzi właśnie o tak rozumianą „analizę” i o jaki jej rodzaj: analizę matematyczną, czy może analizę informatyczną, a może o analizę ekonomiczną, kryminalną, filozoficzną, a może o jakąś ogólną i dowolną analizę systemową,...?)

Ważne wyjaśnienia (A)

Ponieważ obowiązek dotyczy jednostki samorządu terytorialnego, więc owa musi zorganizować mechanizm zgromadzenia danych (w rozumieniu definicji pojęcia analizy: jakieś składniki, czynniki, zarówno w znaczeniu materialnym jak i niematerialnym; jakieś wyodrębnione cechy, właściwości składników analizowanego przedmiotu lub zjawiska – tu wydatków na wynagrodzenia nauczycieli) – danych zatem adekwatnych do realizowanego modelu zarządzania podmiotami oświatowymi tak, aby uzyskać wynik porównania wartości średnich wynagrodzeń (w rozumieniu art. 30 ust. 3) z wartościami wydatków poniesionych na wynagrodzenia, czyli wydatków związanych z wynagrodzeniami faktycznymi; porównanie ma być dokonane osobno w każdej z grup awansu zawodowego; aby uzyskać to porównanie będzie konieczne uwzględnienie – czyli tu w znaczeniu słowa „analizowanie” (tu nie jest jeszcze wiadome to, czy chodzi po prostu o obliczenie) wartości średniorocznych struktur zatrudnienia (o których tu nic nie jest wiadome).

Uwaga – nie wiem jak to nazwać, ale w ramach tak definiowanej analizy nie chodzi (to w odniesieniu do tytułowego pytania „O co chodzi [...]?”) o porównanie „średniego wynagrodzenia” (art. 30 ust. 3) ze średnim wynagrodzeniem faktycznym, lecz o porównanie „średniego wynagrodzenia” ze średnimi wydatkami ponoszonymi na wynagrodzenia faktyczne, gdzie, jak wykazano wyżej, są to dwa odmienne dość byty, a ich cechą wspólną jest to, że można je mierzyć w złotych. W skrajnym i przejaskrawionym rzeczy pojmowaniu: załóżmy, że prawem zdefiniowane „średnie wynagrodzenie” jest równe 5 000,00 zł; załóżmy, że nauczyciel otrzymał wynagrodzenie faktyczne 4 900,00 zł; ale wydatek poniesiony na to wynagrodzenie jest równy na przykład 5 200,00 zł; czy skoro nauczyciel nie osiągnął „średniego wynagrodzenia”, to może „coś” otrzyma? – nie, wydatek poniesiony na wynagrodzenie jest przecież większy od „średniego wynagrodzenia”. Oczywiście wskazany tu mocno przejaskrawiony przykład jest tylko rodzajem „zaczepekki” sugerującej zastanowienie się nad intencjami prawodawcy – tu dalej w znaczeniu pytania „O co chodzi [...]?”. Oczywiście przedmiotem tego tekstu ostatecznie nie będzie szukanie „spiskowej teorii”, lecz szukanie faktycznej odpowiedzi na tytułowe pytanie.

Pojęcia, których prawidłowe rozumienie umożliwi wykonanie obowiązku (A)

- jeszcze raz o pojęciu „[...] przeprowadzić analizę [...]” – ponieważ analiza ma dotyczyć wartości wyrażanych liczbami, użyte określenie (będące chyba rodzajem „eufemizmu prawnego”) będzie się jednak sprowadzać do konieczności dokonywania obliczeń; czyli „przeprowadzić analizę”, to tyle co „policzyć”, „obliczyć”,...;
- „[...] wydatki poniesione na wynagrodzenia nauczycieli [...]” – przepis zawarty w ustawie nie definiuje czym one są; ponieważ obowiązek dotyczy jednostki samorządu terytorialnego, należy założyć, że chodzi o wydatki tego podmiotu; to będzie rodzić konsekwencję konieczności rozstrzygnięcia, które składniki wynagrodzenia nauczyciela są wydatkiem jednostki samorządu terytorialnego, a które nimi nie są; można tu postawić tezę (już wystarczająco uzasadnioną wyżej), że skoro trzeba policzyć wydatki (a nie wynagrodzenia), to wydatek poniesiony na wynagrodzenie nie jest tożsamy z wynagrodzeniem (takie pojmowanie rzeczy, abstrahując tu nawet od wyżej cytowanych przepisów, jest przecież konsekwencją zasad techniki

prawodawczej); należy tu także zakładać, że zagadnienie to będzie musiało być wystarczająco klarownie wyjaśnione z perspektywy właściwych tu przepisów wykonawczych – to, czy jest w swej istocie „klarowne” wyniknie z bliższego przyjrzenia się przytoczonej już definicji „wydatków poniesionych na wynagrodzenia”;

- średnie wynagrodzenie – jest zdefiniowane w art. 30 ust. 3 ustawy Karta Nauczyciela poprzez iloczyn wyrażonego procentowo współczynnika i kwoty bazowej określonej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej; w roku 2019 jest jeden okres (cały rok 2019) obowiązywania jednej kwoty bazowej, ale skutkiem politycznych zmian ustawy Karta Nauczyciela zaistniały dwa okresy obowiązywania dwóch średnich wynagrodzeń – i na tym się tu zasadza „inność” roku 2019 w porównaniu do lat minionych obowiązywania art. 30a;
- średnioroczna struktura zatrudnienia – przepis zawarty w ustawie nie definiuje tego pojęcia; należy zatem oczekiwać jego zdefiniowania w przepisach wykonawczych (natura zdefiniowania tego pojęcia w przywołanym wyżej rozporządzeniu jest tak niezwykła, że wymaga to innego opracowania – odsyłam na przykład do <https://egocki.pl/art30a/CalStr.pdf> - struktura zatrudnienia i liczenie struktury zatrudnienia).

Konieczne do określenia i odszukania w przepisach wykonawczych (oj, nie jest to łatwe) lub do samodzielnego zdefiniowania na potrzeby „przeprowadzania analizy”, czyli koniecznego liczenia:

- średnioroczna struktura zatrudnienia;
- wydatki poniesione na wynagrodzenia.

...dodatkowo...

Pogodzić się należy z „urodą” brzmień

- „wysokość średnich wynagrodzeń” – wynagrodzenie, także średnie, jest liczbą; liczba nie bardzo ma wysokość, ale na pewno ma wartość – bo gdyby miała „wysokość”, to by też miała „niskość” ...;
- „na poszczególnych stopniach awansu zawodowego” – awans zawodowy się np. „ma” lub „posiada”, lub osiąga,...; nie można być (w sensie poprawności gramatycznej) „na awansie zawodowym” lub być „w awansie zawodowym”, to są jednak drobnostki „bez znaczenia”...

Art. 30a. 2. [Różnica]

„W przypadku nieosiągnięcia w roku podlegającym analizie wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego ustala kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 1, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych w danym roku.”

Określenie obowiązku

Ustalić kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia, a pewnym iloczynem.

Warunki wykonania obowiązku

- (1) „[...] wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli [...]”;
- (2) „[...] w danym roku [...]”;
- (3) „[...] w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 1 [...]” (ustawowe uszczegółowienie pojęcia „wydatków poniesionych na wynagrodzenie” – wskazanie, że należy przez owe wydatki rozumieć składniki definiowane w art. 30 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela; w przepisach

- wykonawczych należy zatem oczekiwać dalej idącego uszczegółowienia – bo tu, a to zagadnienie bardzo znaczące dla poprawności liczenia, nie bardzo jest wiadome, czy chodzi o „składniki, o których mowa w art. 30 ust. 1” (tak tu właśnie napisano), czy też może chodzi o „składniki” wynagrodzenia nauczyciela, „o których mowa w art. 30 ust. 1” (a tak tu nie napisano) – moim zdaniem to chodzi tu o to pierwsze (czyli o to, co napisano), czyli pisząc prościej – chodzi o składniki zawarte w art. 30 ust. 1 (składniki art. 30 ust. 1), a nie chodzi o składniki wynagrodzenia nauczyciela zawarte w art. 30 ust. 1 – a to znacząca różnica; no to o co chodzi – dotychczasowa praktyka realizacji obowiązków wynikających z art. 30a nie jest zbieżna z uczynionym przed chwilą spostrzeżeniem; ...a jak będzie w roku 2019 i kolejnym?);
- (4) „[...] ustala kwotę różnicy między wydatkami [...], a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli i średnich wynagrodzeń [...]” (przepis precyzuje więc pojęcie dokonania analizy jako obliczania algebraicznej różnicy (a więc jednak chodzi o liczenie, czyli o analizę matematyczną) pomiędzy wydatkami a koniecznym i obliczanym także iloczynem dwóch czynników: [1] „średniorocznej liczby etatów nauczycieli” i [2] „średniego wynagrodzenia”);
 - (5) „[...] średniorocznej liczby etatów na poszczególnych stopniach awansu zawodowego [...]” (obliczanie iloczynu będzie osobne dla każdej z grup awansu zawodowego);
 - (6) „[...] średnich wynagrodzeń o których mowa w art. 30 ust. 3 [...]”;
 - (7) „[...] ustala kwotę różnicy [...]”; „[...] ustalonych w danym roku [...] („ustala”, „ustalonych” – już wiadomo, że „analiza”, to „liczenie, obliczanie,...” – a „ustalanie”, to niby co?);
 - (8) „[...] w przypadku nieosiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń [...]” (obowiązek „ustalania” kwoty różnicy nie jest więc chyba konieczny do wykonania w przypadku osiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń, tzn. w przypadku gdy iloczyn definiowany tym przepisem jest równy wydatkom poniesionym na wynagrodzenia; a w przypadku zaistnienia wartości różnicy różnej od zera, kwota różnicy ma być policzona; ale aby wiedzieć, że kwota różnicy jest np. równa zero, to przecież i tak należy to wcześniej wyliczyć – inaczej pisząc – kwota różnicy musi być policzona – czy aby na pewno tak należy tu rozumieć „ustalana”? – nawet w przypadku osiągnięcia wysokości średnich wynagrodzeń);
 - (9) „[...] w roku podlegającym analizie [...]”;
 - (10) „[...] średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 [...]”;
 - (11) „[...] nieosiągnięcia w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 [...]”;
 - (12) „[...] organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego [...]” (wskazanie podmiotu dokonującego obliczeń, czyli analizy).

Ważne wyjaśnienia (B)

Istotą dokonania analizy określonej w ust. 1 ma być obliczenie („ustalenie”) kwoty różnicy określonej w ust. 2; z perspektywy analizy jest mowa o średniorocznej strukturze zatrudnienia na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, z perspektywy obliczania kwoty różnicy – o średniorocznej liczbie etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego; skoro dokonanie analizy do 20 stycznia sprowadza się do policzenia różnicy, to sugeruje to, że pojęcie średniorocznej struktury zatrudnienia jest bardzo bliskim pojęciu średniorocznej liczby etatów nauczycieli – nie jest jednak tym samym, zgodnie z brzmieniem paragrafu 10 załącznika do rozporządzenia w sprawie zasad techniki prawodawczej: „do oznaczenia jednakowych pojęć używa się jednakowych określeń, a różnych pojęć nie oznacza się tymi samymi określeniami”; to i tak jednak nie wyjaśnia z perspektywy ustawy, czym są owe dwa pojęcia.

Wyrażna jednak jest następująca sugestia: w obliczaniu wydatków na wynagrodzenia jednym z wyrazów działań obliczeniowych będzie średnioroczna struktura zatrudnienia; aby policzyć w danym roku wydatki poniesione na wynagrodzenia w danej grupie awansu zawodowego należy zsumować

wydatki miesięczne wszystkich nauczycieli w danej grupie; przepis ust. 1 każe uwzględniać w tym liczeniu średnioroczną strukturę zatrudnienia; tę da się uwzględnić z odniesieniem do każdego miesiąca dla każdego nauczyciela – w zależności od struktury zatrudnienia danego nauczyciela w danym miesiącu jest ponoszony na jego wynagrodzenie różny wydatek; w danym miesiącu dla danego nauczyciela daje się więc określić struktura zatrudnienia; licząc wartość średnią tych struktur dla danego nauczyciela w danym roku otrzyma się więc wartość średniomiesięczną, którą jednak ustawodawca każe nazywać średnioroczną, czyli średnioroczną strukturę zatrudnienia.

Przepis ust. 2 każe policzyć (ustalić) różnicę dla danego roku nie dla jednego nauczyciela, lecz dla wszystkich nauczycieli w danej grupie awansu zawodowego; jednym z wyrazów działania obliczeniowego ma być średnioroczna liczba etatów nauczycieli; jeżeli średnioroczne struktury zatrudnienia danych nauczycieli w danej grupie awansu zawodowego zostaną zsumowane, to wynik będzie średnioroczną strukturą zatrudnienia danej grupy awansu zawodowego, który w zgodzie ze wskazanym wyżej brzmieniem par. 10 zasad techniki prawodawczej, nie może się już nazywać średnioroczną strukturą zatrudnienia – niech więc się nazywa średnioroczną liczbą etatów nauczycieli w danej grupie awansu zawodowego – trochę „pokręcone” to tłumaczenie, ale przecież jakoś wytłumaczyć sobie a i światu wytłumaczyć to trzeba, co też ten „poeta” na myśli tu miał?

Aby policzyć w danej grupie awansu zawodowego średnioroczną liczbę etatów nauczycieli, czyli średnioroczną strukturę zatrudnienia nauczycieli w tej grupie, należy najpierw policzyć średnioroczną strukturę zatrudnienia dla każdego nauczyciela; aby policzyć średnioroczną strukturę zatrudnienia, należy policzyć strukturę zatrudnienia dla danego nauczyciela w danym miesiącu.

Należy więc umieć liczyć strukturę zatrudnienia – przepisy wskazane wyżej nie tłumaczą, jak liczyć strukturę zatrudnienia; należy zatem oczekiwać, że na poziomie przepisów wykonawczych jest sprecyzowany sposób na umiejętność liczenia struktury zatrudnienia oraz że samo pojęcie struktury zatrudnienia jest tam wystarczająco jasno i komunikatywnie zdefiniowane.

Pojęcia (kolejne), których prawidłowe rozumienie umożliwi wykonanie obowiązku

- średnioroczna liczba etatów nauczycieli;
- przypadek nieosiągnięcia średnich wynagrodzeń;
- Konieczne do określenia w przepisach wykonawczych lub do samodzielnego zdefiniowania
- średnioroczna liczba etatów nauczycieli.

Pogodzić się należy z „urodą” brzmień

- „kwota różnicy” – chodzi oczywiście o wartość kwoty różnicy;
- „ustala kwotę różnicy” – ustalać może np. oznaczać „zgadywać”, „wymyślać”, „przewidywać” itp.; wartość kwoty różnicy, jako że jest liczbą, to się „wylicza” lub „oblicza” – ale to takie „drobnostki bez znaczenia” – przecież...

Art. 30a. 3. [Jednorazowy dodatek uzupełniający]

„Kwota różnicy, o której mowa w ust. 2, jest dzielona między nauczycieli zatrudnionych i pobierających wynagrodzenie w roku, dla którego ustalono kwotę różnicy, w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego i wypłacana w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalanego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3, w danej jednostce samorządu terytorialnego w roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy.”

Określenie obowiązku

Wyliczoną kwotę różnicy podzielić na nauczycieli i wypłacić.

Warunki wykonania obowiązku

- (1) „[...] podzielić i wypłacić nauczycielom zatrudnionym i pobierającym wynagrodzenie [...]” (skutkiem dalszej treści brzmiącej „w roku, dla którego ustalono kwotę różnicy”, przepis oznacza, że chodzi o podzielenie kwoty różnicy na wszystkich nauczycieli, którzy byli zatrudnieni i pobierali wynagrodzenie – te dwa warunki muszą być spełnione jednocześnie – także więc chodzi i o tych nauczycieli, którzy byli zatrudnieni i pobierali wynagrodzenie w dowolnym okresie roku, dla którego wyliczono wartość kwoty różnicy; chodzi oczywiście także o wypłacenie owym wszystkim nauczycielom);
- (2) „[...] w roku, dla którego ustalono kwotę różnicy [...]”;
- (3) „[...] w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego [...]” (obowiązek nie dotyczy szkół, które nie są prowadzone przez jednostkę samorządu terytorialnego; podobnie z dwoma poprzednimi obowiązkami);
- (4) „[...] wypłacić w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego [...]”;
- (5) „[...] następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy [...]”;
- (6) „[...] wypłacić w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego [...]” (wynikiem podziału wartości kwoty różnicy będą produkty tego podziału, nazwane w tym przepisie „jednorazowymi dodatkami uzupełniającymi”; w wielu publikacjach można się spotkać z określeniem „dodatek wyrównawczy” – stosowanie takiego określenia stanowi dość rażąco naruszenie rozumienia tego przepisu prawa, a już na pewno będzie wyrazem czytani bez rozumienia, a niektórych okolicznościach to jest nawet wyrazem zwykłej złośliwości wobec nauczycieli – a fe!);
- (7) „[...] ustalanego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia [...]” (wskazanie warunku formułowania algorytmu obliczania jednorazowego dodatku uzupełniającego);
- (8) „[...] ustalanego proporcjonalnie do osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela [...]” (wskazanie warunku formułowania algorytmu obliczania jednorazowego dodatku uzupełniającego; oba wymienione warunki muszą być spełnione jednocześnie; przepis nie wyjaśnia, jak obliczać osobistą stawkę wynagrodzenia zasadniczego; okres zatrudnienia ze względu na pojęcie „proporcjonalności” także musi być liczbą – jak obliczać taką liczbę, przepisy ustawy także tego nie wyjaśniają);
- (9) „[...] zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń [...]” (odnosząc ten zapis do poprzedniego: „w przypadku nieosiągnięcia” – należy rzecz rozumieć następująco: analizę poniesionych wydatków i wyliczenie wartości kwoty różnicy należy dokonać w dowolnie rozumianym „przypadku nieosiągnięcia”, ale wyliczeń jednorazowych dodatków uzupełniających należy dokonać wtedy, gdy nie jest w danej grupie awansu zawodowego osiągnięta wartość średniego wynagrodzenia tej grupy – w znaczeniu: średnie wydatki poniesione na faktyczne wynagrodzenie są mniejsze od wynagrodzenia średniego; co więcej wyliczenie wartości jednorazowych dodatków uzupełniających ma być dokonane w taki sposób, aby po ewentualnym ponownym dokonaniu analizy (o tym nigdzie już się nie stanowi), czyli po ponownym wyliczeniu różnicy – ale teraz już z uwzględnieniem jednorazowych dodatków uzupełniających – aby różnica owa była co najmniej równa zero lub większa od zera);
- (10) „[...] na poszczególnych stopniach awansu zawodowego [...]” (stosownych wyliczeń należy dokonać osobno dla każdej z grup awansu zawodowego);
- (11) „[...] w danej jednostce samorządu terytorialnego [...]” (stosownych wyliczeń dokonuje się osobno na terenie funkcjonowania danej jednostki samorządu terytorialnego, niezależnie od innych jednostek samorządu terytorialnego);

(12) „[...] w roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy [...]”.

Ważne wyjaśnienia (C)

Przepis ustawy formułuje przede wszystkim sposób liczenia jednorazowych dodatków uzupełniających: ma być spełniona matematyczna zasada proporcjonalności wyliczania do wartości liczbowych wyrażających okresy zatrudnienia i osobiste stawki wynagrodzenia zasadniczego; tak sformułowana zasada proporcjonalności w tym przypadku musi oznaczać, że jednorazowy dodatek uzupełniający jest proporcjonalny do iloczynu wartości osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego i bezwymiarowego współczynnika proporcjonalności wyrażającego okres zatrudnienia; okres zatrudnienia określony pewnym współczynnikiem staje się kolejną wielkością o podobnym znaczeniu, w szeregu następujących: struktura zatrudnienia, średnioroczna struktura zatrudnienia, średnioroczna liczba etatów; jednorazowy dodatek uzupełniający będzie musiał być wyliczony dla każdego nauczyciela osobno – dla każdego nauczyciela osobno należy więc wyznaczyć osobistą stawkę wynagrodzenia zasadniczego i współczynnik okresu zatrudnienia; dodatkowo koniecznie należy tu także odnotować (z racji już tu przywoływanym zasad techniki prawodawczej), że osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego nie może być utożsamiana z wynagrodzeniem zasadniczym – lub inaczej: osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego to nie jest to samo, co wynagrodzenie zasadnicze, lub jeszcze inaczej: liczbowo te dwie wielkości mogą się sobie równać, ale mogą być także od siebie różne – to są dwa różne „byty prawne”.

Pojęcia (kolejne), których prawidłowe rozumienie umożliwi wykonanie obowiązku

- „okres zatrudnienia” – będzie musiał być określany jako współczynnik proporcjonalności w obliczaniu jednorazowego dodatku uzupełniającego;
- „osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego” – ma być obliczana dla każdego nauczyciela; nie jest ona tym samym, czym jest minimalna stawka wynagrodzenia zasadniczego (patrz: rozporządzenie w sprawie techniki prawodawczej, załącznik par. 10) i nie jest ona tym samym, czym jest wynagrodzenie zasadnicze; teza – osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego będzie jednak zależeć od minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego – wyjaśnienia należy oczekiwać na poziomie przepisów wykonawczych.

Konieczne do określenia w przepisach wykonawczych lub do samodzielnego zdefiniowania

- „osobista stawka wynagrodzenia zasadniczego” – określenie sposobu jej wyliczania.

Pogodzić się należy z „urodą” brzmień

- „w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalanego...” - ma być oczywiście nie „ustalany”, lecz obliczany.

Art. 30a. 4. [Sprawozdanie]

„W terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2, o ile wystąpiła.”

Określenie obowiązku

Sporządzić sprawozdanie.

Warunki wykonania obowiązku

- (1) „[...] sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli [...]” (ustawa nie określa ani formy, ani wzorca sprawozdania);
- (2) „[...] na poszczególnych stopniach awansu zawodowego [...]”;
- (3) „[...] w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego [...]”;
- (4) „[...] z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy [...]” (w sprawozdaniu mają być podane wartości kwot wyliczonych różnic);
- (5) „[...] której mowa w ust. 2 [...]”;
- (6) „[...] o ile wystąpiła [...]” (to, że wystąpi różnica, nie oznacza, że różnica ma być kojarzona tylko z wartością ujemną tu rozumianą jako nieosiągnięcie wartości średnich wynagrodzeń; różnica może mieć także wartość dodatnią jak i zerową – zawsze więc wystąpi „jakaś” różnica; użycie więc zwrotu „o ile wystąpiła” niczego nie wnosi do rozumienia tego przepisu – kto to wymyślił i czy jakieś szkoły kończyły? – a skoro same takie aż tu pytania do głowy przychodzą, to co to znaczy?);
- (7) „[...] w terminie do dnia 10 lutego [...]”;
- (8) „[...] roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie [...]”;
- (9) „[...] organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego [...]”.

Ważne wyjaśnienia (D)

Brak określenia wzorca i formy sprawozdania oznacza dowolność definiowania takiego sprawozdania – no ale „całe szczęście” rzecz została zdefiniowana w rozporządzeniu; ale w odniesieniu do roku 2018; kiedy zostanie ów wzorec zdefiniowany w odniesieniu do szczególnego roku 2019? – nie wiadomo; czyli w skrajnym przypadku (w roku 2019 możliwym do wyobrażenia) – może dojść do „dowolności definiowania takiego sprawozdania” lub do zaistnienia wzorca sprawozdania nieadekwatnego do warunków obliczeniowych roku 2019 – i jest to bardzo prawdopodobne...

Konieczne do określenia w przepisach wykonawczych lub do samodzielnego zdefiniowania

- wzorec sprawozdania – adekwatny do roku 2019, czyli mocno inny od wzorców definiowanych do lat minionych;

Pogodzić się należy z „urodą” brzmień

- „o ile wystąpiła” – głupie – wyjaśnienie zawarto wyżej;

Czynności wtórne

Art. 30a. 5. [Przedłożenie do RIO]

„Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, w terminie 7 dni od jego sporządzenia, regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.”

Przepis jednoznaczny. Tu wiadomo o co chodzi. Autorytet co do języka polskiego: <<„przedkłada” – archaiczne; forma w zwykłej mowie rzadko używana i podobna do brzmienia popularnego „przekłada”; należy do jednego z najczęściej deformowanych w swym znaczeniu słów; trzeba być wobec takich słów wyjątkowo czujnym!>>; ...a nie lepiej tu było napisać „przedstawia” albo „przekazuje”, nawet zwykłe „daje” jest lepsze od „przedkłada” – ale to już takie tam drobnostki bez znaczenia...

Art. 30a. 6. [jdu nie jest składnikiem wydatków]

„Jednorazowy dodatek uzupełniający, o którym mowa w ust. 3, nie jest uwzględniany jako składnik poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w roku, w którym został wypłacony.”

Czyli jednorazowy dodatek uzupełniający wypłacony w roku 2019 za rok 2018 (o ile zaistniał i został wypłacony) nie jest „składnikiem poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli” w roku 2019.

Art. 30a. 7. [wzór formularza sprawozdania]

„Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, sposób opracowywania sprawozdania, o którym mowa w ust. 4, w szczególności:

- 1) sposób wyliczania średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3,*
- 2) sposób ustalania średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli,*
- 3) sposób ustalania kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2,*
- 4) sposób ustalania wysokości jednorazowego dodatku uzupełniającego*

– a także wzór formularza sprawozdania, uwzględniając okres obowiązywania kwoty bazowej, o której mowa w art. 30 ust. 3, okresy zatrudnienia, w których nauczyciele nie są wliczani do średniorocznej struktury zatrudnienia, oraz zmiany wysokości wynagrodzeń i struktury zatrudnienia nauczycieli wynikające z uzyskiwania przez nich kolejnych stopni awansu zawodowego.”

A tu w tej komedii roku 2019 będzie najwięcej „dramatu”. W roku 2019 ten przepis powinien być zmieniony w swym ostatnim zdaniu w odniesieniu do słów „uwzględniając okres obowiązywania kwoty bazowej”. Nie został zmieniony i pewnie już nie zostanie zmieniony. Zatem „Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, sposób opracowywania sprawozdania” „uwzględniając okres obowiązywania kwoty bazowej” i będzie to całkowicie sprzeczne z całością argumentacji, której użyto dla „określenia, w drodze rozporządzenia, sposób opracowywania sprawozdania” na rok 2018 i wszystkie ewentualnie kolejne i trzeba będzie dokonać i uzasadnić różne kwestie „ciekawe” – ale to tylko takie tam drobnostki...

Zakończenie i odpowiedź

Może i ten tekst był komunikatywny – choć trudno temu dać wiarę, bo dotyczył przepisu bardzo mało komunikatywnego. Jak sobie z tym w roku 2019 poradzić? Skąd wiedzieć „O co chodzi w art. 30a ustawy Karta Nauczyciela w roku 2019?”. Uzupełnieniem najbardziej znaczącym tego wszystkiego, co wyżej jest Aplikacja wspomaganie dokonania analizy wydatków poniesionych na wynagrodzenia nauczycieli w roku 2019 (http://art30a.ucoz.pl/index/narzedzia_analzy/0-9, <https://sites.google.com/view/art30a>) – bo najważniejszą częścią próby tu zawartej udzielania odpowiedzi jest takie oto tu zdanie ostatnie:

Chodzi o to, że policzyć to trzeba, trzeba być w stanie wykazać, że dobrze jest policzone i trzeba to całe liczenie analizą zwane odpowiednio i oczekiwanie względem czynności kontrolnych raportować.

Udostępnione treści uzupełniające

<https://egocki.pl/art30a/CalStr.pdf> - struktura zatrudnienia i liczenie struktury zatrudnienia w tym „ręczne” policzenie struktury zatrudnienia;

<https://egocki.pl/art30a/UmlLic2019/DataColl.pdf> - czynności gromadzenia danych w plikach gromadzenia danych;

https://egocki.pl/art30a/SkryptPomocy_Analiza2017_w0901_20170306.pdf - skrypt szkoleniowy; problematyka art. 30a KN; narzędzia obliczeniowe;

https://egocki.pl/art30a/ZPublikacji_2017-2019.pdf - zestawienie wybranych publikacji (2017-2019) dotyczących różnorodnych aspektów konieczności realizacji obowiązków wynikających z art. 30a ustawy Karta Nauczyciela;

https://egocki.pl/art30a/ZPublikacji_2014-2017.pdf - zestawienie wybranych publikacji (2014-2017) dotyczących różnorodnych „niuansów” konieczności realizacji obowiązków wynikających z art. 30a ustawy Karta Nauczyciela;

pełna (w wersji edytowalnej) prezentacja wstępnie przygotowywana na potrzeby szkoleń w roku 2019, które tylko wybrane części będą wykorzystane w czasie mocno praktycznych szkoleń (zawiera treści aktualne z perspektywy 24 czerwca 2019): https://egocki.pl/art30a/Analiza2019_6.pptx;

pod adresem <https://www.facebook.com/art30a/videos/681342982065294/> jest dostępny krótki film (2017) dotyczący prezentacji sposobu myślenia (algorytmu) o dokonaniu analizy... (prezentowana jest główna idea);

pod adresem <https://www.facebook.com/art30a/videos/678635579002701/> jest dostępny krótki film (2017) prezentujący przedmiot minionych szkoleń;

opis rozwiązań wybranych kwestii technicznych: http://art30a.ucoz.pl/news/typ_i_wersja_arkusza_a_dzialanie_aplikacji/2019-09-17-184.

Główne zasoby

Głównymi zasobami informacyjnymi są treści dostępne pod adresami: <http://art30a.ucoz.pl/>, <https://www.facebook.com/art30a>, <https://sites.google.com/view/art30a2019szkolenie>, <https://sites.google.com/view/art30a>

Więcej informacji dotyczących Aplikacji Analiza2019 jest dostępnych pod adresem: http://art30a.ucoz.pl/index/narzedzia_analazy/0-9

Aktualna lista udostępnianych plików składających się na Aplikację jest dostępna pod adresem: http://art30a.ucoz.pl/news/art_30a_aktualne_fakty_i_wnioski/2019-08-23-179

Zapis na szkolenia (październik 2019): http://art30a.ucoz.pl/index/formularz_zgloszeniowy/0-5

Krzysztof Sługocki